

Doekle Terpstra: 'laat sociaal werk zien in Zorgpact'

Bestuurders vanuit sociaal werk in gesprek met Zorgpact; Doekle Terpstra (aanjager Zorgpact) roept sociaal werk op zich te laten zien.

Tot nu toe is het sociaal werk 'onzichtbaar' in het Zorgpact. Dat bleek op 14 oktober op een bijeenkomst over [het Zorgpact](#), die was georganiseerd door Sociaal Werk Nederland, de Tintenwelzijnsgroep en het Zorgpact. Het Zorgpact stimuleert samenwerking tussen zorg- en onderwijsinstellingen en gemeenten, zodat zij kunnen inspelen op die veranderingen in zorg en welzijn.

Gastheer die dag was Johan Brongers, directeur-bestuurder van de Tintenwelzijnsgroep en betrokken bij het [Zorgpact Noord](#). Onder leiding van Lex Staal (directeur Sociaal Werk Nederland) gingen sociaalwerkbestuurders in gesprek met Doekle Terpstra en zijn Zorgpactcollega's. Doekle Terpstra prikkelde het sociaal werk en riep hen op zich meer te laten zien.

Lex Staal: 'Samen met leden gaan we die handschoen oppakken.' Het Zorgpact wil daar landelijk en in regiobijeenkomsten aan bijdragen.

Regionale zorgpacten en leren van onderop

Het Zorgpact startte in 2015. Het kabinet wilde toen naar analogie van [het Techniekpact](#) ook een pact voor de zorg, om de snelle ontwikkelingen in de zorg te kunnen bijbenen. 'We moeten "adaptief" kunnen zijn,' aldus Doekle Terpstra.

Als kwartiermaker wil Doekle Terpstra niet top down werken maar een appèl doen op regionaal eigenaarschap. Met lerende gemeenschappen wil hij een beweging van onderop creëren, gebaseerd op intrinsieke motivatie. Daarom zijn er regionale zorgpacten en een lerende omgeving van koplopers. Bestuurlijke dilemma's probeert hij met een interdepartementale werkgroep op te lossen. Het motto is: kies voor radicale mensgerichtheid; werk niet meer institutioneel, maar 'logeloos' over belangen heen.

'Na een jaar is de opbrengst significant,' aldus Terpstra. Er is een landelijk dekkend netwerk van zorgpacten met koplopers en innovatieve ideeën. Het Zorgpact 'tilt' deze initiatieven op en faciliteert verbinding en kennisdeling. Het kabinet krijgt in december een eerste, uitgebreide rapportage met voorbeelden over leren leren, samenwerking en zorg en technologie.

De positie van sociaal werk

'We zagen al snel dat het niet alleen over zorg gaat maar ook over sociaal werk,' aldus Terpstra. 'Misschien moet sociaal werk zelfs voorop staan.' Daarom zoekt Zorgpact nu manieren om sociaal werk en zorg dichterbij elkaar te brengen. Waar zitten nog knelpunten?

De aanwezige bestuurders noemen onder meer het niet-aansprekende taalgebruik en de jarenlange focus op zorg, terwijl het sociaal domein veel breder is dan zorg. De P van preventie moet prominent worden in het ZorgPact: praat niet alleen met GGZ als radicalisering in je gemeente een probleem is, maar trek het sociaal werk en dus de preventie erbij. Positieve gezondheid zoals Machteld Huber voorstaat mag ook hier in de lead.

Verder zijn er ook initiatieven in het sociaal werk die weliswaar geen koploper zijn maar waar wel sprake is van innovatie, zoals in Friesland waar samengewerkt wordt aan de totstandkoming van een Associate degree Sociaal Werk in de Zorg.

En wat voegt het koploperschap toe, is de vraag aan Doekle Terpstra. 'Het Zorgpact wil de beweging die gaande is zichtbaar maken, optillen en verder brengen. Op die manier kunnen het sociaal werk en sociaalwerkorganisaties het Zorgpact gebruiken.'

De praktijk: 3 initiatieven

Na de pauze dienden drie praktijkvoorbeelden als inspiratie.

Professioneel samenwerken in de wijk

Allereerst een presentatie (zie bijlage) van een van de koplopers van het Zorgpact. Monique Mensen (projectleider bij Hogeschool Windesheim) vertelde over het project *Professioneel samenwerken in de wijk*. Dat startte in 2014 op grond van gesprekken met professionals, mantelzorgers en vrijwilligers over de betekenis van de transitie. 'Met als doel: hoe kunnen we beter interprofessioneel samenwerken in de wijk?' Het project presenteert de resultaten op 8 november 2016 bij Windesheim in Zwolle. Lees [de uitnodiging](#).

Learning lab

Learning Lab is een samenwerkingsverband tussen ContourdeTwern, Hogeschool Avans en ROC

Tilburg. Het gaat om teams (Leergemeenschappen) met ROC-studenten (SCW), CMV-studenten (Avans), professionals van ContourdeTwern, docenten van Avans en burgers. Door samen te werken in de wijk en systematisch te reflecteren, leren studenten het vak en behalen ze de vereiste competenties; professionals en docenten werken aan hun deskundigheid en met z'n allen geven we het 'nieuwe werken' vorm en leveren ze maatschappelijke waarde.

Lerend Wijkcentrum

Het [Lerend wijkcentrum in Den Haag](#) is een samenwerkingsverband van Xtra, SG VMBO Zuidwest, ROC Mondriaan, Haagse Hogeschool en Hogeschool InHolland. Remco Vierling (onderwijsmanager bij ROC Mondriaan) vertelt het verhaal. In het Lerend Wijkcentrum (LWC) staan stagiaires dagelijks aan het roer van een wijk/participatiecentrum, begeleid door professionals. Sinds 2007 draait deze methode in samenwerking met SG VMBO Zuidwest, ROC Mondriaan, Haagse Hogeschool en Hogeschool in Holland. Eerst als project, maar sinds 2011 op reguliere basis.

Uniek aan deze samenwerking is dat de studenten op de werkvloer les krijgen van docenten van de verschillende opleidingen. In het LWC wordt gewerkt met een doorlopende leerlijn. Hbo'ers begeleiden mbo'ers die op hun beurt weer vmbo'ers begeleiden. Deze manier van coaching levert rolmodellen en ambassadeurschap op.

Hoe verder

Wat kunnen het Zorgpact en sociaal werk nu voor elkaar betekenen? Daarover ging het "slotdebat". Het Zorgpact kan een instrument zijn om het sociaal werk te faciliteren, en zijn (preventieve) kracht zichtbaar te maken, zowel tegenover partners in de zorg als gemeenten. Afspraak is dat Sociaal Werk Nederland samen met leden meer aandacht geeft aan het Zorgpact, via de website, op de ALV en in regiobijeenkomsten. Ook gaan we proberen koplopers te werven vanuit het sociaal werk.

De aanwezige bestuurders vinden het belangrijk om ook gemeenten te betrekken bij vervolgbijeenkomsten over het Zorgpact op regionaal niveau. Gemeenten hebben vaak onvoldoende zicht op de actuele sociale problemen (zoals het stijgend aantal verwarde personen) en de rol van sociaal werk. Zij moeten ruimte bieden voor innovatie, zodat goede voorbeelden van samenwerking tussen sociaal werk, zorg en onderwijs structureel kunnen worden.

Meer lezen over het Haagse Lerend wijkcentrum?

- <http://docslide.nl/documents/het-lerend-wijkcentrum-bouwlust.html>
- <http://www.studieroutenetgezondheid.nl/sites/default/files/De-kracht-van-de-Lerende-Wijk-Centra.pdf>
- http://innovisier.hetplatformberoepsonderwijs.nl/mei2014/lerend_wijkcentrum
- <http://www.xtra.nl/portefeuilles/participatie/projecten/lerend-wijkcentrum>